

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Академія WSB
Опольський університет
Національний аграрний університет Вірменії
Азербайджанський державний аграрний університет
Азербайджанський університет кооперації

Перспективи еко- інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва

Матеріали

*II Міжнародної науково-практичної
конференції*

20 листопада 2020 року

Полтава
2020

Редакційна колегія:

Аранчій В. І. – ректор Полтавського державного аграрного університету, кандидат економічних наук, професор.

Горб О. О. – проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Калініченко А. В. – професор Інституту технічних наук Опольського університету, доктор сільськогосподарських наук, професор Полтавського державного аграрного університету.

Писаренко П. В. – перший проректор Полтавського державного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Рафал Ребілас – проректор з міжнародних відносин Академії WSB, доктор економічних наук, професор.

Чайка Т. О. – начальник редакційно-видавничого відділу Полтавського державного аграрного університету, кандидат економічних наук.

Яснолоб І. О. – доцент кафедри підприємництва і права, начальник науководослідного сектору Полтавського державного аграрного університету, кандидат економічних наук, доцент.

Перспективи еко-інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 20 листопада 2020). Полтава : РВВ ПДАУ, 2020. 161 с.

У збірнику представлені матеріали міжнародної науково-практичної конференції за результатами досліджень щодо перспектив еко-інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва в сучасних умовах господарювання.

Збірник тез є частиною науково-дослідної теми Полтавської державної аграрної академії «Формування стратегії еко-інноваційного розвитку виробництва органічної продукції як складової економічної та продовольчої безпеки України» (номер державної реєстрації 0119U103942 від 13.12.2019 р.).

Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів й здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських та переробних підприємств АПК різної організаційно-правової форми, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кого цікавить проблематика еко-інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних та відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

ЗМІСТ

1. ОСОБЛИВОСТІ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ЕКОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ У ВИРОБНИЦТВІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

<i>Zubchenko O., Brydkiy O., Hordenko L., Riaba H., Bilopranych O.</i> The use of biogas installations as a means of energy efficiency and energy independence of rural areas	10
<i>Zubchenko O., Horpynchenko V., Tarnavska S., Kolomynska T.</i> Landfills as structures for use and disposal of solid waste	12
<i>Zubchenko O., Samardak O., Denisov S., Karbovska L.</i> Restoration of filter working	14
<i>Бузіна І. М.</i> Інноваційні процеси в екології	17
<i>Буценко Л. М.</i> Перспективи екологічно обґрунтованого контролю фітопатогенних бактерій <i>Pseudomonas syringae</i>	20
<i>Головань Л. В.</i> Інновації в АПК	22
<i>Лімонт А. С.</i> Про еко-інноваційне готування рошенцевої льонотрести	24
<i>Лозінський М. В., Устинова Г. Л.</i> Формування кількості колосків у головному колосі в F1 і популяціях F2 пшениці м'якої озимої за гібридизації різних за скоростиглістю батьківських форм	28
<i>Середюк А. І., Сова О. Ю.</i> Екологічні технології вирощування сільськогосподарських культур.....	31
<i>Шкоропад О. Б., Романюк Н. Д.</i> Індукція флуоресценції хлорофілу у листках пшениці	33
2. СУЧАСНИЙ СТАН ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКО-ІННОВАЦІЙ У ВИРОБНИЦТВО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ	
<i>Sova O.</i>	

Agricultural sector on verge of reform in Ukraine	36
<i>Бараболя О. В., Жемела Г. П., Татарко Ю. В., Антоновський О. В.</i>	
Використання природного потенціалу зерна пшениці озимої для впровадження еко-інновацій	38
<i>Бараболя О. В., Татарко Ю. В., Антоновський О. В., Доронін С. М.</i>	
Хлібопекарські властивості зерна пшениці озимої	40
<i>Бараболя О. В., Найдьон М. Ю., Кононеко С. М., Коровніченко С. Г.</i>	
Реалізація генетичного потенціалу продуктивності сої завдяки азотним добривам	43
<i>Білявський В. М., Мовчан Т. С.</i>	
Сучасний стан впровадження інновацій в дистанційне управління персоналом	45
<i>Василишина О. В.</i>	
Вплив післязбиральної обробки полісахаридними композиціями на особливості технології зберігання плодів вишні.....	48

Бараболя Ольга

Валеріївна канд.

с.-г. наук, доцент

ORCID ID: 0000-0003-4123-9547

Найдьон Марія Юріївна

ЗВО ступеня «Магістр»

Кононеко Сергій Миколайович

здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії

Коровніченко Сегрій Геннадійович

здобувач вищої освіти ступеня доктора

філософії Полтавський державний аграрний

університет м. Полтава

РЕАЛІЗАЦІЯ ГЕНЕТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОДУКТИВНОСТІ СОЇ ЗАВДЯКИ АЗОТНИМ ДОБРИВАМ

Україна як основний репродуцент сої в Європі, має багату історію, створення сортів, розробки технології вирощування та впровадження на європейському континенті. Через високі харчові та кормові цінності компонентів сої насіння – білка та олії, за останні 10 років площі її посівів зросли в Україні з 583 тис. га до 1,8 млн га. Соеві білок та олія є важливим джерелом харчування людей, крім того, світове птахівництво і свинарство базуються на згодовуванні соєвого протеїну [1].

Сьогодні до Державного реєстру України на сьогоднішній день занесені понад 90 сортів сої різних груп стиглості, придатних для вирощування в усіх областях. Кращі з них за оптимальних погодних умов здатні давати врожай на рівні 3,8–4,2 т/га [2]. На жаль, за настання посушливих погодних умов їх урожайність знижується до 0,7–0,8 т/га, тому підвищення адаптивних можливостей, особливо стійкості до недостатнього зволоження, залишається одним з найбільш важливих показників, які потрібно покращити шляхом селекції в найближчій перспективі [3, 4, 5].

Нами проводилися дослідження з метою встановлення оптимально обґрунтованих доз застосування азотних добрив. Дослідження з вивчення ефективності різних доз азотних добрив під час вирощування сої проводили в тимчасовому досліді з триразовим рендомізованим розміщенням варіантів. Використовувалися такі форми мінеральних добрив: аміачна селітра,

суперфосфат гранульований і калій хлористий. Фосфорні та калійні добрива вносили під основний обробіток ґрунту, а азотні – весною під передпосівну культивуацію. Закладання польових дослідів, відбір рослинних і ґрунтових зразків, спостереження та дослідження проводили згідно рекомендацій і методичних вказівок останніх років.

Результати досліджень показали, що застосування азотних добрив є головним чинником, що впливає на реалізацію генетичного потенціалу продуктивності сої та дозволяє зменшити витрати вологи на формування одиниці врожаю. Внесення азотних добрив (N_{60}) та (N_{90}) на фосфорнокалійному фоні ($P_{60}K_{60}$) дозволяє зменшити на 34–39 % витрати вологи на формування одиниці врожаю порівняно з варіантом без добрив. Внесення азотних добрив (N_{30-90} на фоні $P_{60}K_{60}$) збільшує вміст нітратного і амонійного азоту в шарах ґрунту 0–20 і 20–40 см в межах від 1,1 до 4,7 % відповідно.

Мінеральні добрива досить позитивно вплинули на біометричні показники рослин сої. Найкращими виявилися варіанти, де азотні добрива застосовувалися на фоні фосфорно-калійних. Спостерігається тенденція до покращення відповідних показників за умови збільшення дози азотних добрив.

Найвища врожайність насіння сої, в середньому за роки проведення досліджень 25,5 ц/га, формується на варіанті з внесенням азоту в дозі N_{90} . Перевищення порівняно з варіантом без добрив становить 7,6 ц/га або 42 %. Розбіжність за даним показником на варіантах, де вносили N_{30} і N_{60} , становить 1,6 ц/га.

Виявлено позитивний вплив внесення мінеральних добрив на показники якості насіння сої. Максимальний вміст білка в зерні сої (38,2 %) виявлено на варіанті з внесення по фону азотних добрив в дозі 90 кг/га д. р. Цей же варіант характеризувався і найвищим його виходом з одиниці площі – 9,7 ц/га.

Найвищий вміст жиру (22,0 %) в зерні сої встановлено у варіанті без внесення добрив. Покращення умов мінерального живлення за рахунок внесення азотних добрив сприяло зниженню його вмісту до 20,1 %.

За результатами досліджень нами рекомендується за відсутності передпосівної інокуляції насіння сої вносити під час вирощування бобової

культури азотні добрива на фоні фосфор-калійних, що дозволить забезпечити високу урожайність.

Щорічні зміни природно-кліматичних умов потребують збереження вологості ґрунту для вирощування сої, отже актуальними є дослідження внесення азотних добрив під насіння сої з різними строками стиглості.

Бібліографічний список

1. Lotysh, I. I. (2017). Formuvannia ploshchi lystkovoї poverkhni posiviv soi zalezho vid sortu, sposobu sivby ta normy vysivu v umovakh nedostatnoho zvolozhennia Lisostepu. *Visnyk PDAA*, 1–2, 167–171. doi: 10.31210/visnyk2017.1-2.33 [In Ukrainian].
2. Selektysia y henetyka soy: Napravleniya y metody selektsyy. Retrieved from: http://www.agromage.com/stat_id.php?id=487 [In Russian].
3. Shevnikov, M. Ya., Lotysh, I. I., & Halych, O. P. (2015). Osoblyvosti rozvytku soi zalezho vid strokiv sivby v umovakh livoberezhnoho Lisostepu Ukrainy. *Visnyk PDAA*, 4, 14–17. doi: 10.31210/visnyk2015.04.03 [In Ukrainian].
4. Yasnolob, I. O., Pysarenko, V. M., Chayka, T. O., Gorb, O. O., Pestsova-Svitalka, O. S., Kononenko, Zh. A., & Pomaz, O. M. (2018). Ecologization of tillage methods with the aim of soil fertility improvement. *Ukrainian Journal of Ecology*, 8 (2), 280–286. doi: 10.15421/2018_339.
5. Yasnolob, I. O., Chayka, T. O., Galych, O. A., Kolodii, O. S., Moroz, S. E., Protsiuk, N. Y., & Lotych, I. I. (2019). Stimulating the increasing of natural soil fertility: economic and environmental aspects. *Ukrainian Journal of Ecology*, 9 (3), 267–271. doi: 10.15421/2019_89.